

Udskrift af dombogen

DOM

Afsagt den 26. september 2008 i sag nr. BS 2-422/2007:

L [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

mod

Patientskadeankenævnet
Vimmelskaftet 43, 2.,
1161 København K
(Kammeradvokaten ved
advokat Birthe Eskildsen, København)

Parternes påstande

Under denne sag, der er anlagt den 12. december 2006 ved Østre Landsret, og som ved kendelse af 26. februar 2007 er henvist til behandling ved retten i Odense, har sagsøger, **L [REDACTED]** krævet sagsøgte, Patientskadeankenævnet, dømt til at anerkende, at sagsøgers erhvervsevnetab rettelig andrager 75 %, og at sagsøger som følge deraf er berettiget til udbetaling af 360.000 kr. med tillæg af procesrente fra den 30. oktober 2006.

Sagsøgte har påstået frifindelse.

Oplysninger i sagen

I april 1998 brækkede sagsøger sin venstre overarm. **[REDACTED]** blev indlagt på **[REDACTED]** sygehus, der indsatte marvsøm i overarmen. Bruddet ville ikke hele, og **[REDACTED]** hospital, skiftede sømmet til en anden slags, og da bruddet stadig ikke ville hele, indsatte man knoglemarv fra hoften.

I en erklæring af 27. juli 2000 udtalte overlæge **P [REDACTED]** at overarmsknoglen fortsat ikke var helet, men at knoglen på bækkenkammen var helet, og at der ikke var noget, der kunne forklare, at sagsøger havde smerter i hoften.

Overlæge, speciallæge i ortopædisk kirurgi, **H [REDACTED]** udtaler i erklæring af 29. april 2001 om sagsøgers øvrige sygdomme, at **[REDACTED]** har osteolyse i kæbeknoglen, at **[REDACTED]** har en lidelse i bugspytkirtlen, som tidligere er behandlet, at **[REDACTED]** har et rygtraume efter en påkørsel bagfra i 1993 ved en trafikulykke, hvor der er påvist følger efter et brud i lænderyggen, og der har periodevis været smerter fra lænden. Sagen er forsikringsmæssigt afgjort

med tilkendelse af 5 % i varigt mén. Sagsøger lider endvidere af bilateralt carpaltunnelsyndrom, føleforstyrrelser på grund af tryk på nerverne i begge hånder, som der er opereret for i venstre side, hvilket aldrig blev helt godt, og der er i efterforløbet udviklet føleforstyrrelser på højre side. Endelig er der følger efter knogleudhentning i venstre hoftekam med et kompliceret efterforløb i form af udtalte smerter ved berøring henover forsiden af venstre hoftekam. I konklusionen er anført: "Helbredstilstanden siden ulykkestilfældet den 12. april 1998 har været præget af de gentagne forsøg på at opnå healing i venstre overarm. Som følge af det langvarige forløb er der tilkommet bevægeindskrænkning i både skulder og albue samt inaktivitetsødem af venstre hånd. Som helbredstilstanden er nu, er det præget af at venstre hånd fungerer som såkaldt 0-hånd, altså blot til støttefunktioner. Skadelidte er ikke i stand til at få den højre op end til brystbenet på forsiden, og kan ikke anvende den til toiletbesøg eller spisning. Helbredstilstanden er ligeledes blevet yderligere kompliceret, idet man i forbindelse med udhentning af knogle fra venstre hoftekam har bevirket at området er blevet særdeles berøringsfølsomt. Dette har givet anledning til en kronisk smertetilstand, således at skævbekoster når gangen afvikles. Helbredstilstanden kan formentlig ikke gøres bedre med yderligere kirurgi. Helbredstilstanden er ikke således, at skadelidte kan vende tilbage til sin hidtidige beskæftigelse som redaktionssekretær/skrivende journalist, og [redacted] erhvervsevne må anses for nedsat med 2/3 for nuværende. Det er ikke sandsynligt, at skadelidte kan omskoles til et lettere arbejde hvad angår belastningen af venstre arm, bevægeindskrænkning og smertetilstanden som [redacted] har det for nuværende. Skadelidte har en del interkurrente sygdomme, som har været med i vurderingen af tilkendelsen af helbedsbetinget førtidspension (altså ikke blot brudfølgeme af venstre overarm)."

Den 21. december 2001 traf Patientforsikringen afgørelse om, at behandlingen af sagsøger på [redacted] hospital var i overensstemmelse med "bedste specialiststandard", men at sagsøgers skade i form af mermén efter et operativt indgreb på [redacted] sygehus i april 1998 berettigede ham til erstatning. Den 26. marts 2003 traf Patientforsikringen afgørelse om, at sagsøger var berettiget til 1.800.000 kr. i erstatning for erhvervsevne tab. Denne afgørelse ankede sagsøger til Patientskadeankenævnet.

Overlæge, speciallæge i ortopædisk kirurgi har i erklæring af 23. juni 2005 udtalt, at sagsøger "trods 3 operationer på venstre overarm har udviklet en pseudartrose (falsk led) svarende til et tværbrud på venstre overarmsknogle.". Han udtalte videre, at sagsøger har udtalte smerter i hele den venstre arm og hånd, og [redacted] har ligeledes "udviklet udtalte smerter svarende til venstre hoftekam samt svarende til donorstedet fra en knogletransplantation."

Sagsøgte ændrede den 20. september 2006 Patientforsikringens afgørelse af 26. marts 2003, således at sagsøger anses for at være påført et erhvervsevnetab på skønsmæssigt 60 %, og at [redacted] derefter var berettiget til 1.440.000 kr. Af sagsøgtes begrundelse for afgørelsen fremgår blandt andet: " ... Det er

nævnets vurdering, at der skal foretages en fordeling af tabet af erhvervsevne mellem grundlidelsen og patientskaden. Det er endvidere nævnets opfattelse, at tabet af erhvervsevne efter patientskaden kan fastsættes til skønsmæssigt 60 procent. Nævnet har herved lagt vægt på Arbejdsskadestyrelsens udtalelse af 14. marts 2006. " Af sagsfremstillingen fremgår blandt andet følgende: " ...Om L. erhvervsmæssige forhold er oplyst, at L. frem til sin tilskadekomst i april 1998 arbejdede som redaktionssekretær (journalist) på . L. blev afskediget på grund af fortsat sygdom til fratræden pr. 31. juli 1999. L. er tilkendt mellemste førtidspension med virkning fra den 1. juli 2001 af helbredsmæssige årsager som følge af komplikationer til bruddet på højre overarm. På baggrund af arbejdsprøvningen fandt man, at L. var i besiddelse af mange ressourcer, som L. imidlertid kun var i stand til at udnytte få timer ugentligt på grund af smerter. I Arbejdsskadestyrelsens udtalelse af 14. marts 2006 er L. tab af erhvervsevne vurderet til 60 procent. I begrundelsen herfor hedder det: " Vi har lagt vægt på sagens sociale og økonomiske oplysninger, herunder især - oplysninger fra . Kommunes socialforvaltning med pensionsakter og afmeldingsrapport i forbindelse med arbejdsprøvningen. Erstatning for tab af erhvervsevne efter erstatningsansvarsloven skal kompensere for den indtægtsnedgang, som skyldes skadens følger. Vi skal vurdere, hvad L. ville kunne tjene, hvis skaden ikke var sket og sammenholde det med L. indtægtsmuligheder med skaden. Det er vores vurdering, at L. erhvervsevne som følge af overarmsbruddet ikke ville være nævneværdigt nedsat, hvis bruddet var helet normalt. Vi vurderer imidlertid, at behandlingsskaden har betydet en væsentlig nedsat erhvervsevne. Samtidig mener vi dog, at L. med de rette tekniske hjælpemidler og evt. personlig assistance ville kunne klare et arbejde, hvor den venstre arm ikke blev belastet, og hvor den højre arm ikke blev overanstrengt. Vi finder det muligt, at L. med de rette skånehensyn burde kunne klare et arbejde formentlig i hvert fald 2-3 timer om dagen. På denne baggrund har vi sat erhvervsevnetabet som følge af behandlingsskaden til skønsmæssigt 60 %. Styrelsens speciallægekonsulent har medvirket ved vurderingen. ... " Sagsøger har herefter tilbagebetalt 360.000 kr.

Med virkning fra den 24. februar 2001 blev sagsøger tilkendt forhøjet almindelig førtidspension, idet erhvervsevne vurderedes at være nedsat "med mere end 50 %, dog ikke 2/3." Efter sagsøgers klage til Det Sociale Nævn, blev sagen hjemvist til fornyet behandling i kommunen.

Sagsøger blev henvist til Reva [redacted] med henblik på gennem arbejdsprøvning at vurdere resterhvervsevnen. Det fremgår af afmeldingsrapporten af 11. april 2002 herfra, at muligheden for at få tilknyttet en personlig hjælper blev drøftet, men at sagsøger slet ikke kunne se sig arbejde i denne situation, da [redacted] mente, det var meget svært at overføre en kreativ tanke til en anden persons hænder. Der blev derfor ikke arbejdet videre med denne mulighed. Sagsøger kom herefter i arbejdsprøvning på [redacted] avisen [redacted] der oply-

ste, at det stykke arbejde, som sagsøger udførte, mens [REDACTED] var i arbejdsprøvn-
ning, svarede til maksimalt 5 % af en anden journalists arbejde. Reva [REDACTED]
vurderede, at sagsøgers erhvervsevne var stærkt reduceret, og at der ikke var
basis for oprettelse af et fleksjob med 2/3 løntilskud.

Dansk Journalistforbund har i en erklæring af 22. september 2006 udtalt, at
det journalistiske fag er en "kreativ proces, hvor man ikke kan kommunikere
via personlige hjælpere."

Med virkning fra den 1. juli 2002 blev sagsøger tilkendt mellemste førtids-
pension, idet [REDACTED] erhvervsevne vurderedes at være nedsat med 2/3. Det
blev vurderet, at sagsøger alene ville kunne påtage sig et arbejde af få timers
ugentligt arbejde. Denne afgørelse ankede sagsøger til Det sociale Nævn, der
den 5. august 2003 tiltrådte kommunens afgørelse men med virkning fra den
1. juni 2001.

Med virkning fra den 1. maj 2008 er sagsøger tilkendt højeste førtidspensi-
on.

Sagsøgers praktiserende læge [REDACTED] udtaler i statusrapport af 19. marts
2001, at de 3 operationer som var udført på sagsøgers venstre overarm ikke
har haft effekt, og at sagsøger ikke er i stand til at udføre et arbejde, som på
nogen måde belaster venstre arm og skulder.

Sagsøgers praktiserende læge [REDACTED] har i statusattest af 4. januar 2002
anført: " Klienten har en erkendt spondylolisthese svarende til L5/S1. Ge-
nerne fra lænden accentueres for 8 år siden, da pt. blev kørt ned bagfra. Der
har i perioder været udstråling til højre UE. Generne har været intermitteren-
de og går i ro ved sengeleje og ved behandling med non steroider. Pt. er
undersøgt på Ortopæd.kir.amb. juni 2001 pga lændesmerter og man fandt da
ved rtg, af col.lumb. en arcolyse svarende til L5 med en fremadglidning på
15 mm. Der er desuden fundet randudtrækninger specielt på 4. lændehvirvel.
Der er ikke fundet grundlag for operation, men pt. anbefales styrketræning
af bug og rygmuskler samt vægttab."

Sagsøgers praktiserende læge [REDACTED] har i "generel helbredsattest" af 2.
juni 2006 udtalt: "Kardiopulmonalt: blev patienten august 04 vurderet
i kardiologisk amb. på mistanke om venstre ventrikelatrofi, hvilket blev be-
kræftet ved ekkokardiografi. ... Siden sommeren 05 har patienten bemærket
trykkende transthoracale smerter ved gang i rask tempo og patienten blev
henvist til kardiologisk afd. B OUH på mistanke om stabil angina. Den 18.
november 05 får patienten kraftige retrosternale smerter og bliver indlagt
akut på kardiologisk afd. i Ålborg. ... Patienten sættes i behandling ud-
skrives til kontrolkardiologisk afd. OUH, hvor patienten gennemfører hjerte-
rehabiliteringsøvelsesprogram og vejledning af diætist. ... " Lægen beskri-
ver, at sagsøger har følgende diagnoser: følger af brud på venstre overarm,
manglende sammenvoksning af brud på venstre overarm, blodprop i hjertet

2005, åreforkalkning i hjertet, hjertekrampe, svær overvægt, slidgigt i hals-
hvirvlerne og fremadglidning af 5. lændehvirvel.

Forklaringer

Sagsøger har forklaret, at [REDACTED] efter et fald fra en stige, blev indlagt på [REDACTED] sygehus i april 1998 med en brækket venstre overarm. Der blev sat gips på, men det var ikke tilstrækkeligt, og der blev indsat marvsøm. Det var nødvendigt med en reoperation i sensommeren 1998. Senere var der yderligere en operation, hvor der blev taget knoglemarv fra hoftekammen, hvilket ødelagde [REDACTED] gang. [REDACTED] har også været på sygehus i Tyskland, men det var ingen succes. [REDACTED] arbejdede normalt efter trafikuheldet i 1993, selv om det gav [REDACTED] rygsmerter. [REDACTED] havde forud for uheldet i 1998 ingen problemer med sit hjerte. [REDACTED] venstre arm kan slet ikke bruges. Journalistarbejde er ikke fysisk anstrengende arbejde, men der kan ikke bruges en personlig hjælper i den skabende proces. [REDACTED] kan ikke forestille sig at kunne bestride noget som helst arbejde. Skaden betyder, at [REDACTED] belaster sin højre arm mere. Når [REDACTED] skriver på computer, får [REDACTED] ondt i armen efter 10 minutter. Computeren bruges meget indenfor journalistfaget. [REDACTED] læser mange aviser, men ikke bøger, det skal være noget konkret og aktuelt. [REDACTED] har nu yderligere problemer med hjertet, og [REDACTED] har åndenød, [REDACTED] får medicin for det.

Speciallæge [REDACTED] har forklaret, at han så sagsøger første gang i 1998 kort efter [REDACTED] operation i [REDACTED]. Sagsøgers smerter i armen skyldes bruddet, der ikke er helet. Udtagelse af knoglemarv fra hofte giver normalt ikke smerter, men der må have været en nerve, der normalt ikke er på det sted, som har udviklet en nerveknude, for hoftekammen er vokset sammen som den skulle. Der skal ikke meget bevægelse til, før sagsøger får ondt i hofte. Når en person er "0-armet" betyder det øget brug af den anden arm, det er dog meget forskelligt, hvorledes folk reagerer.

Læge [REDACTED] har forklaret, at han har været læge for sagsøger i ca. 20 år. Sagsøger havde en periode med en sovende venstre hånd, men [REDACTED] gik alligevel på arbejde. Carpaltunnelsyndromet gav sagsøger smerter i hænderne, men [REDACTED] gik alligevel på arbejde. [REDACTED] ryg gav også smerter, men sagsøger var ikke sygemeldt af det. Det er utrolig trættende for sagsøger med de kroniske smerter, som [REDACTED] har, og det giver besvær med koncentrationen. Sagsøger var tidligere aktiv, [REDACTED] kropsvægt er nu steget, og der er mistanke om latent sukkersyge. Sagsøger søger at kompensere med højre arm, og det har givet sagsøger smerter. Sagsøger har også haft overbelastningssmerter i højre ben. En medvirkende årsag til sagsøgers hjerteproblemer er [REDACTED] lave aktivitetsniveau, når man er disponeret for det, øger det nødvendigheden af fysisk aktivitet. Sagsøger kan intet fysisk med sin venstre arm. Sagsøger har ikke problemer med sin hjerne, men han kan ikke koncentrere sig i længere tid. [REDACTED] skriver blandt andet mange læserbreve.

Parternes synspunkter

Sagsøgers advokat har anført, at sagsøgers erhvervsevne er nedsat til en ubetydelighed. Der er ikke revaliderings- eller aktiveringsmuligheder for sagsøger, hvis skade er stationær. Sagsøger vil ikke kunne bestride nogen form for arbejde, ej heller i form af et fleksjob. Journalistarbejde er noget af det mest skånende, der findes. Der er ikke andre erhverv, der er mere skånende. Sagsøgers resterhvervsevne indenfor journalistfaget er alene på 5 %, og det er dermed også den generelle erhvervsevne. Sagsøgers erhvervsevne er i realiteten ophævet. Dette er dokumenteret af de lægelige udtalelser i sagen, arbejdsprøvningen, samt at sagsøger nu er tilkendt højeste førtidspension. Arbejdsskadestyrelsens udtalelse om sagsøgers erhvervsevne er alene vejledende, og styrelsen har fejlagtigt ikke lagt vægt på udtalelsen fra Reva. Sagsøgers erhvervsevnetab andrager som minimum 75 % - eller i hvert fald mere end 60 %.

Sagsøgtes advokat har anført, at der ikke foreligger et sikkert grundlag for at tilsidesætte sagsøgtes afgørelse af 20. september 2006, idet det ud fra de foreliggende oplysninger har været berettiget at fastsætte sagsøgerens erhvervsevnetab som følge af patientskaden til 60 % svarende til en erstatning på 1.440.000 kr. med tillæg af renter. Sagsøgte har ved sin afgørelse lagt vægt på, at forsikringsdækningen efter patientforsikringsloven alene dækker følgerne af patientskaden og ikke den del af følgerne, der hidrører fra sagsøgerens grundlidelse. Det er således følgerne efter det operative indgreb den 13. april 1998 på ~~XXXXXX~~ Sygehus, der berettiger sagsøgeren til erstatning. Sagsøgte har med rette ud fra de i sagen foreliggende oplysninger og efter indhentelse af den vejledende udtalelse af 14. marts 2006 fra Arbejdsskadestyrelsen skønsmæssigt kunnet vurdere, at sagsøgerens erhvervsevnetab som følge af patientskaden udgør 60 %. Sagsøgte har berettiget kunnet lægge vægt på Arbejdsskadestyrelsens vurdering om, at der, selv om der var tale om en betydelig behandlingsskade, ville være tale om, at sagsøgeren med de rette tekniske hjælpemidler og eventuel personlig assistance ville kunne klare et arbejde nogle få timer om dagen. Sagsøgte har ved sin afgørelse været opmærksom på sagsøgerens hidtidige beskæftigelse, og sagsøgte er ikke enig i, at der ikke ligeledes inden for det journalistiske fagområde på tilsvarende måde som i andre fagområder med intellektuelt arbejde kan arbejdes med tekniske hjælpemidler og ligeledes med tilknytning af personlige hjælpere. Af sagsøgerens pensionssager kan udledes, at ikke alene patientskaden influerer på sagsøgers erhvervs- og helbredsmæssige forhold, der er i de generelle helbredsattester under diagnoserne opregnet en række lidelser, udover patientskaden, følger efter sagsøgerens grundlidelse samt en række konkurrerende lidelser. Det bestrides således, at patientskaden alene ville have udelukket sagsøgeren fra en vis erhvervmæssig beskæftigelse.

Rettens begrundelse og resultat

Det må lægges til grund, at sagsøger i forbindelse med arbejdsprøvningen hos Reva ~~XXXXXX~~ afviste muligheden for tekniske hjælpemidler og personlig

hjelper. Det er ikke alene ved erklæringen fra Dansk Journalistforbund tilstrækkelig sandsynliggjort, at dette har været udelukket ved arbejde som journalist eller tilsvarende arbejde. Sagsøgte og Arbejdsskadestyrelsen har derfor i deres vurderinger været berettiget til at skønne over i hvilket omfang, at anvendelsen heraf ville have indflydelse på sagsøgers erhvervsevne. Når tillige henses til de lægelige oplysninger om sagsøgers øvrige sygdomme, er der ikke det fornødne grundlag for at tilsidesætte sagsøgtes skønsmæssige afgørelse om nedsættelsen af sagsøgers erhvervsevne på grund af patientskaden, som sagsøger blev pådraget ved operationen på [REDACTED] sygehus.

Omkostninger

Sagens omkostninger er fastsat således, at 42.500 kr. dækker udgiften til advokatbistand inklusiv moms, idet sagsøgte ikke er momsregistreret. Forrentning af sagsomkostninger sker i henhold til § 8 a i lov om renter ved forsinket betaling m. v.

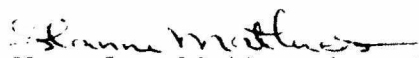
Thi kendes for ret:

Sagsøgte, Patientskadeankenævnet, frifindes.

Inden 14 dage skal sagsøger, L [REDACTED], til sagsøgte betale sagens omkostninger med 42.500 kr.

B. Thorsen

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Retten i Odense, den 26. september 2008.

Hanne Irene Mathiesen, kontorfuldmægtig